

Asia: VM037:00/2016

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida maakunnalle nyt siirrettäviksi ehdotettavia tehtäviä tehtäväaloittain: kattavatko ehdotukset kaikki tehtäväalan tehtävät, jotka pitäisi siirtää? (1. MAKU II yleisperustelut luvut 2.3- 2.3.21)

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Terveysturvajelu, tupakkavalvonta, elintarvikevalvonta sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta ja eläinlääkäripalvelut (HE 2.3.1)

Kommenttinne tehtävälalasta

-

Maatalous ja maaseudun kehittäminen (HE 2.3.2)

Kommenttinne tehtävälalasta

Laki nro 51:

Laki maatalouden rakennetuista annetun lain muuttamisesta, 20 § 5 momenttiin on jäänyt vanhan hankintalain mukainen raja 30 000 euroa.

33 §:ssä on säädetty, että maakunnan viranhaltija päättää tuen myöntämisestä ja 37 §:ssä on säädetty, että avustuksen maksamisesta päättää maakunta. Olisi hyvä yhdenmukaistaa pykälissä käytettävä päätöksentekijän ilmaisu.

Laki nro 63:

Laki saariston kehityksen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Esityksen mukaan LUOVA myöntää avustukset, mutta tarkoitettaneen maakuntaa.

Maataloustuotteiden markkinajärjestelyt, maatalouden tuotantopanosten turvallisuus, laatu ja käyttö sekä kasvinterveyden valvonta (HE 2.3.3)

Kommenttinne tehtävälalasta

Laki nro 33:

Laki eläintunnistusjärjestelmästä annetun lain muuttamisesta, 32 §:ssä mainitaan, että "Kaikkia pitopaikassa olevia saman eläinlajin eläimiä koskevan kiellon edellytyksenä on, että merkittävä osa eläimistä ei täytä tunnistus- ja rekisteröintivaatimuksia". Määrittely "merkittävä osa" tulisi tehdä ohjetta korkeammalla tasolla, koska on seuraamusperuste.

Kalatalous ja vesitalous (HE 2.3.4)

Kommenttinne tehtävälalasta

Laki nro 24 vesihuoltolain muuttamisesta

20 d § tietojen toimittaminen tietojärjestelmiin kohtaan tulee lisätä maakunnan rooli tietojärjestelmän käyttäjänä, erityisesti koskien vesihuollon varautumista. Jos tätä ei kirjata lakiin, jää maakunta Suomen ympäristökeskuksen SYKEN palomuurin taakse, eikä pysty hyödyntämään järjestelmää maakunnallisessa vesihuollon kehittämisessä täysimääräisesti.

Vesihuoltolain 11 § liittämismuutoksesta vapautumiseen on pyydettävä "kunnan terveydensuojeluviranomaisen lausunto". Oikea toimivaltainen viranomaisena pitänee olla maakunta.

Aluekehittämissiviranoimaisten eräät tehtävät (HE 2.3.5)

Kommenttinne tehtävälalasta

-

Alueellisen lyhyen, pitkän ja keskipitkän aikavälin koulutustarpeiden ennakointi ja alueellisten koulutustavoitteiden valmistelu (HE 2.3.6)

Kommenttinne tehtävälalasta

-

Maakunnan suunnittelu ja maakuntakaavoitus (HE 2.3.7)

Kommenttinne tehtävälalasta

-

Kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimien järjestämisen edistäminen (HE 2.3.8)

Kommenttinne tehtävälalasta

Yleisperusteluissa mainitaan, että yleisen edun valvonta kaavoituksessa jää sektoriviranomaisten, kuten liikenne-, ympäristönsuojelu-, luonnonsuojelu- ja museoviranomaisten tehtäväksi. Kuitenkin on olennaisia asioita, joihin alueella pitää pystyä puuttumaan ja joita sektoriviranomaiset eivät käsittele. Tämän vuoksi maakunnalla tulisi olla erityistapauksissa mahdollisuus puuttua tällaisiin tapauksiin (valitusoikeus s. 133).

Rakennuksen purkamislupaa koskevaan 127 §:ään lisätään rakennusvalvontaviranomaisen arvokkaan rakennuksen purkamisilmoituksen tai purkamislupahakemuksen tiedottamisvelvollisuus siten, että tällainen ilmoitus on tehtävä kunnanhallituksen ohella valtion lupa- ja valvontaviranomaiselle. Kun arvokkaan rakennetun ympäristön säilyttäminen on jo vanhastaan haluttu toteuttaa kuntien päätöksin kaavoituksella tai muutoin säilyttämistä tukien, on tärkeää, että ehdotettua säännöstä täydennetään niin, että tiedottamisen tulee tapahtua myös maakunnalle.

Laki nro 8 rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain muuttamisesta

Esitetyn 7 §:n mukaan valtion lupa- ja valvontaviranomaisen ennen suojelua koskevan päätöksen tekemistä on rakennuksen ja kiinteistön omistajalle sekä kiinteistön naapureille varattava tilaisuus tulla kuulluiksi. Lisäksi rakennuksen sijaintikunnalta ja museovirastolta on pyydettävä lausunto. Valtion lupa- ja valvontavirasto voi myös järjestää tilaisuuden, jossa asianosaisilla, kunnalla, valtion viranomaisella ja maakunnalla on mahdollisuus tuoda esiin näkemyksiään. Kun arvokkaan rakennetun ympäristön säilyttäminen on jo vanhastaan haluttu toteuttaa kuntien päätöksin kaavoituksella tai muutoin säilyttämistä tukien ja maakunta haluaa tätä tukea, on tärkeää, että ehdotettua säännöstä täydennetään niin, että lausunnonantajiin lisätään maakunta.

Luonnon monimuotoisuuden suojelun edistäminen ja kulttuuriympäristön hoito (HE 2.3.9)

Kommenttinne tehtävälalasta

-

Maastoliikennelain yleinen valvonta ja erityislupien myöntäminen liikuntarajoitteisille (HE 2.3.10)

Kommenttinne tehtävälalasta

-
Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyyn liittyvät valvontatehtävät (HE 2.3.11)

Kommenttinne tehtävälästä

-
Alueellisen liikuntaneuvoston asettaminen yhteistyössä muiden maakuntien kanssa sekä liikunnan edistäminen maakunnassa alueellisen liikuntaneuvoston toiminnan kautta sekä ulkoilureittitehtävät (HE 2.3.12)

Kommenttinne tehtävälästä

-
Vesihuollon edistäminen ja suunnittelu, vesivarojen käytön ja hoidon sekä turvariskien hallinnan tehtävät, alueelliset luonnonvaratehtävät ja huolehtiminen ympäristö-, vesihuolto- ja vesistöiden toteuttamisesta (HE 2.3.13)

Kommenttinne tehtävälästä

-
Vesien ja merensuojelu, vesien ja merenhoidon järjestäminen ja toteuttaminen sekä merialuesuunnittelu (HE 2.3.14)

Kommenttinne tehtävälästä

Laki nro 5 vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä

Ehdotuksen 12 §:n mukaan vesienhoitoaluekohtaista toimenpideohjelmaa ei olisi mahdollista laatia eikä maakuntien yhteistyöstä mainita siinä tapauksessa, että sama vesistöalue on useiden maakuntien alueella. Olisi syytä selkeyttää sitä, että maakunnat voivat yhdessä laatia yhtä tai useampaa vesistöaluetta koskevan toimenpideohjelman.

Lain 5§:n 1 mom. 9- kohdassa todetaan yhtenä maakuntien tehtävänä, että se "toteuttaa osaltaan toimenpideohjelmaa ja seuraa sen toteutumista". Kohtaan tulisi lisätä sana edistäminen toteuttamisen lisäksi, sillä toimenpiteiden edistämällä on suuri merkitys toimeenpanossa.

Saman §:n 12 kohdassa todetaan, että maakunnan tehtäviin kuuluu "koota kohdissa 1-11 tarkoitetut tiedot ja tallentaa ne ympäristönsuojelun tietojärjestelmään". Maakunnalla on tärkeä rooli järjestelmään tuotettavien tietojen tuottamisessa ja tämä tulisi näkyä myös lakitekstissä. "Ympäristönsuojelun tietojärjestelmään" tulisi muuttaa muotoon "Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämään ympäristönsuojelun tietojärjestelmään". Tämä tulisi huomioida myös laista Suomen ympäristökeskuksen muuttamisesta siten, että maakunta lisätään niihin viran-omaisiin, mille Suomen ympäristökeskus tuottaa asiantuntijapalveluja. Ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen rooli järjestelmän toiminnallisessa kehittämisessä ja ylläpidossa tulisi myös

näkyä. Vaihtoehtoisesti voisi erillisellä pykälällä määritellä ympäristönsuojelun tietojärjestelmä, johon maakunta tallentaa tiedot, samaan tapaan kuten mm. laissa ympäristönsuojelulain muuttamisesta 222 §:ssä tai laissa tulvariskien hallinnasta annetun lain muuttamisesta 26 §:ssä on määritelty.

Saman §:n 14 kohdan mukaan maakunnan tulisi "tarkastella yhteistyössä Valtion lupa- ja valvontaviraston ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa vesien tilaan vaikuttavia muiden lakien mukaisia ennakoivalvontatoimenpiteitä osana toimenpideohjelman tarkistamista ja esittää tarvittaessa niiden saattamista ajan tasalle". Kyseisessä kohdassa tarkoitettuja keskeisimpiä ennakoivalvontatoimenpiteitä olisivat perustelujen mukaan ympäristönsuojelulain (527/2014) ja vesilain (587/2011) nojalla myönnetyt luvat sekä muut viranomaisen antamat määräykset, joilla on vaikutusta vesien tilaan. Tätä kohtaa tulisi selventää ja kohtuullistaa. Tarkoituksena ei varmaankaan ole tarkastella mm. vesimuodostumakohtaisesti vesimuodostumaan kohdistuvia yksittäisiä lupia, niiden ajantasaisuutta ja muuttamistarvetta.

Lain 6§ssä säädetään yhteistyön edellytyksistä. Ehdotettu yhteistyötä koskeva säännös poikkeaa MMM:n toimialaan liittyvästä lakiehdotuksesta, jonka 2 §:ssä on säädetty maakuntien yhteistoiminnasta kalatalouden ja vesitalouden tehtävien hoitamisessa (MMM, lakiehdotus 10, sivu 54). Tätä lakia sovelletaan MMM:n toimialalla maakunnalle kuuluvien maakuntalain 6 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettujen kalatalouden ja vesitalouden tehtävien sekä 19 kohdassa tarkoitettujen vesivarojen käytön ja hoidon sekä tulvariskien hallinnan tehtävien hoitamiseen. Vesienhoitolakiehdotuksen 4 §:n mukaan YM ja MMM ohjaavat ja seuraavat toimialallaan vesienhoitolainsäädännön toimeenpanoa. Vesienhoitotehtävien hoitamisen kannalta olisi tarkoituksenmukaista, että yhteistoimintaa koskeva lainsäädäntö olisi saman sisältöistä. Määräys vesienhoitoalueen yhteen sovittavasta viranomaisesta puuttuu lakiehdotuksesta kokonaan. Nykyisin voimassa olevassa laissa ollut säännös yhteen sovittavasta ELY-keskuksesta (jatkossa maakunnasta) olisi tärkeää säilyttää, tai ainakin määrätä maakunnille velvoite sopia asiasta. Nykyisen lainsäädännön mukainen vakiintunut menettely on ollut käytössä kahden suunnittelukierroksen ajan, ja siitä on saatu hyviä kokemuksia.

Lain 9§ssä vesienhoitoalueen seurannan järjestämistä koskevassa pykälässä esitetään, että "laatiessaan seurantaohjelmaa maakunnan on otettava soveltuvin osin huomioon toiminnanharjoittajalle muun lain nojalla kuuluva tarkkailu". Vastaava säädös on myös nykyisessä lainsäädännössä. Koska lupien valvonta ja vesienhoito ovat olleet samassa organisaatiossa, ovat ELY-keskukset voineet ympäristö- ja vesiluvista antamisissaan lausunnoissa tuoda esille pinta- ja pohjavesien tarkkailua ja tarkkailumenetelmiä koskevia seikkoja myös seurannan järjestämisen näkökulmasta. Tämä on palvelut sekä lupien valvontaa, että myös vesienhoidon suunnittelua ja siihen liittyvää seurantaa. Tämä yhteistyö sekä tarkkailujen ja seurantojen yhteensovittaminen tulee varmistaa myös jatkossa eli kirjata myös ympäristönsuojelulakiin.

5§:n 1 mom. 12- kohdan muutosehdotus tulisi myös olla pykälissä 10 d ja 10 f.

11§ esityksen mukaan "Maakuntien on laadittava vesienhoitoalueelle vesienhoitosuunnitelma, jossa on esitettävä ...". Perustelujen mukaan muutoksella olisi tarkoitus selventää, että maakunnat laativat yhteistyössä yhden vesienhoitosuunnitelman vesienhoitoalueelle. Perustelujen tarkoitus ei kuitenkaan aivan selvästi käy ilmi lakiluonnostekstistä, sen vuoksi kohtaa ehdotetaan

tarkennettavaksi: "Vesienhoitoalueen maakuntien on laadittava vesienhoitoalueelle yhteistyössä vesienhoitosuunnitelma, jossa on esitettävä.."

Pykälässä 13§ todetaan, että "Maakuntien on toimitettava ympäristöministeriölle ehdotus vesienhoitosuunnitelmaksi neljä kuukautta ennen seuraavan hoitosuunnitelmakauden alkamista." Vesienhoitosuunnitelmaehdotusten jättämisen määräajan aikaistaminen kolmella kuukaudella tarkoittaa valmisteluajataulujen kiristymistä entisestään maakuntien osalta. Tämä on ongelmallista, koska valmisteluun voi tulla maakunnassa lisää vaiheita esim. maakuntahallituskäsittelyjä. Lakiluonnoksessa esitetyllä aikataululla vesienhoitosuunnitelmien viimeistely ja niiden käsittely kuten hyväksyminen vesienhoitoalueiden ohjausryhmissä sekä mahdollinen maakuntakäsittely jäisivät kesäajalle. Parempi vaihtoehto olisi, että vesienhoitosuunnitelmaehdotukset toimittaisiin ympäristöministeriölle lokakuun loppuun mennessä. Tämä ei lyhentäisi merkittävästi ympäristöministeriön valmisteluajaa valtioneuvoston käsittelyä varten, sillä ministeriöllä on mahdollista aloittaa valtioneuvostokäsittelyn valmistelu heti sen jälkeen, kun kuulemisessa saatu palaute on käsitelty. Lisäksi ministeriön on mahdollista tutustua luonnoksiin jo kuulemisen jälkeen tapahtuvan viimeistelyn aikana.

Lakiehdotukseen 28 b §:ssä annetaan määräys vesienhoitoa ja merenhoitoa koskevien velvoitteiden toteuttamiseksi. Pykälällä säädettäisiin uudesta hallintopakkokeinosta. Perustelujen mukaan ehdotettu pykälä on katsottu tarpeelliseksi, koska vesienhoidon ja merenhoidon tehtävät siirtyvät valtion viranomaisilta maakunnille, eikä lakiin ole aiemmin sisältynyt hallintopakkokeinoja. Vesienhoidon ja merenhoidon suunnittelujärjestelmät perustuvat EU-lainsäädäntöön, johon sisältyy määräaikaan sidottuja toimintavelvoitteita. Ellei velvoitteita täytetä oikea-aikaisesti ja EU-lainsäädännön edellyttämällä tavalla, Suomelle voi aiheutua rikkomusseuraamuksia, mukaan lukien taloudellisia sanktioita. Pykälän 1 momentin mukaan, "jollei maakunta huolehdi lain mukaisista tehtävistään, ohjaava ministeriö voisi omalla toimialallaan asettaa määräajan, jonka kuluessa velvoitteet on täytettävä". Jollei ensimmäisessä momentissa tarkoitettua määräystä noudateta, voisi ohjaava ministeriö käyttää teettämishukkaa. Ehdotettu säädös vaikuttaa erittäin rankalta menettelyltä, mikäli se tulisi sovellettavaksi. Parempi vaihtoehto olisi säätää lakiesityksessä riittävän yksityiskohtaisesti yhteistyöstä ympäristöministeriön, valtion lupa- ja valvontaviraston, vesienhoitoalueiden sekä maakuntien välillä. Yhteistyövelvoite tulisi sisällyttää myös muihin lakiesityksiin.

Ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen (HE 2.3.15)

Kommenttinne tehtävälalasta

Epäselvää on, onko Keski-Suomen ELY-keskukselle säädetty keskitetty ympäristökasvatustehtävä edelleen maakunnassa keskitettynä. Huomioiden käytettävissä oleva rahamäärä ja asioiden tasapuolinen käsittely, toiminnan pitäisi jatkua Keski-Suomessa keskitettynä.

Laki nro 18 Suomen ympäristökeskuksesta annetun lain 1§:n muuttamisesta

Laki Suomen ympäristökeskuksesta annetun lain 1§:n muuttamisesta, kohtaan 2) tuottaa asiantuntijapalveluja ympäristöministeriölle, maa- ja metsätalousministeriölle sekä Valtion lupa- ja valvontavirastolle on tarpeen lisätä maakunnat. Maakunnat tukeutuvat ympäristötiedon tuottamistehtävässään pitkälti Suomen ympäristökeskuksen kehittämiin ja ylläpitämiin

tietojärjestelmiin. Asiantuntijapalvelujen tuottaminen on tässä mielessä yhteistyötä Suomen ympäristökeskuksen ja maakuntien kesken.

Kohta 3 tulisi muuttaa muotoon - seuraa ja arvioi ympäristön tilaa ja kuormitusta sekä alueiden käyttöä ja vesi-varoja yhteistyössä maakuntien kanssa.

Alueelliset romaniasiain neuvottelukuntia ja romanasioita koskevat tehtävät (HE 2.3.16)

Kommenttine tehtävälalasta

-

Yhteispalveluiden alueellinen järjestäminen ja kehittäminen (HE 2.3.17)

Kommenttine tehtävälalasta

-

Saariston liikenteen suunnittelu ja järjestäminen (HE 2.3.19)

Kommenttine tehtävälalasta

-

Maakunnan ja sen alueen kaikkien kuntien tekemällä sopimuksella maakunnan hoidettavaksi kunnissa siirretyt rakennusvalvonnan ja ympäristötoimen järjestämisen tehtävät, joiden hoitamiseen kunnat ovat osoittaneet maakunnalle rahoituksen (HE 2.3.20)

Kommenttine tehtävälalasta

-

Maakunnan muut tehtävät (HE 2.3.21)

Kommenttine tehtävälalasta

-

Muut huomiot maakunnille siirtyvien tehtävälalojen osalta

Muut mahdolliset huomionne tehtävälaloista

Kohta 3.1.7: Ympäristöministeriön toimiala puuttuu kokonaan ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen. Nykytilan kuvauksessa tehtävä on kuvattu hyvin.

Metso-ohjelmaan liittyvien toimenpiteiden prosessikokonaisuuden toimivalta tulee selkeyttää. Tulee määrittää kuka tekee suojele- ja hankintapäätökset sekä kuka arvioi suojeleeseen tulevat alueet ja kuka valvoo toimenpiteitä.

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (2. Laki Valtion lupa- ja valvontavirastosta), sen yksityiskohtaisia perusteluja sekä sitä koskevia yleisperusteluosuuksia: Muutos- ja korjausehdotuksia Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin sekä mahdolliset kommentit yleisperusteluihin

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Valtion lupa - ja valvontaviraston asema ja tehtävät (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Miten määritellään 1§ssä mainittu termi "alueilla"? Tarkoitetaanko tällä maakuntia, kuntia, seutukuntia vai jotain muuta. §ssä 2-5 käytetään lähekkäisiä termejä: "toimialue", "tehtävääla", "toimiala", "toimintayksikkö". Erotettavuuden ja ymmärrettävyyden vuoksi olisi hyvä käyttää termejä, jotka selkeästi eroavat toisistaan.

Luotava vuorovaikutteiset ja sujuvat yhteydet LUOVA-maakunta-kunta akselilla.

Luku 2 Valtion lupa- ja valvontaviraston organisaatio (5 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

Aikomus perustaa alueelliset yksiköt on kannatettavaa. Paikallistuntemusta tarvitaan esim. laitosvalvontatehtävissä. Myös juristiosaamisen resurssit on turvattava alueellisissa yksiköissä (mm. lain tulkintakysymykset sekä hallintopakkoasiat).

Ympäristölupatehtävien riippumattomuus ja puolueettomuus päätöksentekomenettelyssä – voi asettaa joissain tapauksissa rajoitteita siihen, voiko virasto toimia poikkihallinnollisesti (kuten perusteluissa todettukin).

Riippumaton, yleistä etua valvova yksikkö ympäristötoimialalla on tarpeellinen organisaatoratkaisu.

Yleistä etua valvova yksikkö ympäristötoimialalla tarkoittanee valitusoikeutta viraston omista päätöksistä esim. ympäristölupapäätöksistä sekä muiden viranomaisten tekemistä päätöksistä. Jää epäselväksi koskeeko myös muutoksenhakuoikeutta kuntien kaavaratkaisuista.

Lain perusteluista ei ilmene tulisivatko tähän yksikköön kuulumaan myös tutkintapyyntöjen teko esitutkintaviranomaiselle, niissä tapauksissa, joissa yleistä etua on loukattu (eli YSL:n, VL:n ja Jätelain mukaisissa ympäristörikosasioissa). Edustaako yleistä etua valvova yksikkö LUOVAA ympäristötehtävissä sekä muutoksenhaku- että riita- ja rikosasioiden tuomioistuimissa?

Epäselvää on myös, mikä on yleistä etua valvovan yksikön suhde oikeusturvayksikköön?

Ympäristönsuojelulain, vesilain, merensuojelulain sekä maa-aineslain mukaisista lupa- ja hakemusasioiden käsittelystä on säädetty selkeästi luvussa 6. Sen sijaan ympäristötehtäviin kuuluvista laillisuusvalvonnan tehtävistä ja niiden organisoinnista ei ole kerrottu juurikaan tässä lakiluonnoksessa, eikä sen perusteluissa. Onko nämä tehtävät kuitattu viittauksella substanssilainsäädäntöön? Kuuluvatko nämä tehtävät toimialalle, alueellisille yksiköille ja/tai osittain yleistä etua valvovalle yksikölle?

Luku 3 Valtion lupa- ja valvontaviraston johtaminen (6-9 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Valtion lupa- ja valvontaviraston ohjaus (10-13 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

11 §:ssä todetaan että, ohjausryhmän puheenjohtajana toimii sen ministeriön edustaja, jonka tehtävät muodostavat Valtion lupa- ja valvontaviraston tehtävissä suurimman osan. Epäselvää on, miten määritellään suurin osa tehtävistä. Katsotaanko se suhteessa asiakasmäärään, tehtävämäärään vai johonkin muuhun tekijään?

Luku 5 Sosiaali- ja terveysalan tehtävistä vastaavaa toimialaa koskevat erityissäännökset (14-19 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 6 Eräiden ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittely Valtion lupa- ja valvontavirastossa (20-23 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Luku 7 Erinäiset säännökset (24-32 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevat yleisperustelut ja muut huomiot

Kommenttinne yleisperusteluista tai muut huomionne lakiehdotuksesta. (Pyydämme yksilöimään yleisperustelun osuuden, jota kommentoitte.)

Laki nro 2 jätelaki

Nykyinen jätelaki:

148 § Voimaantulo. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti muuttuu 5 momentiksi. Jätelain voimaantulon yhteydessä vuonna 2011 jätettiin voimaan jätelain (1072/1993) 35 § ja jäteasetuksen jätehuoltotöitä koskeva 4 luku. Uudessa 4 momentissa säädettäisiin, että vuoden 1993 jätelain 35 §:ssä olevalla viittauksella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen tarkoitetaan tämän lain voimaan tultua viittausta Valtion lupa- ja valvontavirastoon.

Kommenteilla oleva lakiehdotus: Vuoden 1993 jätelain 35 §:ssä olevalla viittauksella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen tarkoitetaan tämän lain voimaan tultua viittausta Valtion lupa- ja valvontavirastoon.

Tämä tarkoittanee sitä, että valtion virastolle tulisi rooli luvan antajana, valvojana ja rakennuttajana? Rakennuttamistehtävä kuuluu ELY-keskuksen näkemyksen mukaan maakunnan tehtäviin.

Kohta 3 Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastosta annettua lakiehdotusta (3. Laki Ahvenanmaan valtionvirastosta), sen yksityiskohtaisia perusteluja sekä yleisperusteluosuuksia: Muutos- ja korjausehdotuksia Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin sekä mahdolliset kommentit yleisperusteluihin

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 4.

Ei

Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin

Kommenttinne lakiehdotuksesta. (Pyydämme viittaamaan pykälään/pykäliin, joita kommentoitte.)

-
Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevan lakiehdotuksen yleisperustelut ja muut huomiot

Kommenttinne yleisperusteluista tai muut huomionne lakiehdotuksesta. (Pyydämme yksilöimään yleisperustelun osuuden, jota kommentoitte.)

-
Kohta 4. Tässä voit kommentoida hallituksen esitykseen sisältyvää ehdotusta laiksi maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaansäilyttämistä (6. Voimaansäilyttäminen): Muutos- ja korjausehdotuksia voimaansäilyttämislain pykäliin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 4? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 5.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-
Luku 2 Tehtäviä ja toimivaltaa koskevat säännökset (4-7 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-
Luku 3 Henkilöstöä koskevat säännökset (8-10 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-
Luku 4 Omaisuusjärjestelyt (11-26 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Kunnalta maakunnalle siirtyvien tehtävien hoitamiseksi käytössä olevat toimitilat siirtyvät maakunnan hallintaan. Miten ratkaistaan tilanne, jos samassa tilassa hoidetaan sekä maakunnalle siirtyviä tehtäviä että kunnalle jääviä tehtäviä?

Luku 5 Erinäiset säännökset (27-34 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Kohta 5. Tässä voit kommentoida hallituksen esityksen sisältämiä muita 224 lakiehdotusta, joilla toteutetaan maakuntauudistuksen edellyttämät tehtävänsiirrot maakunnille, Valtion lupa- ja valvontavirastolle ja muille virastoilla: Muutos- ja korjausehdotuksia esitysluonnoksen pykäliin (4. MAKU II lakiehdotukset) ja yksityiskohtaisiin perusteluihin (5. MAKU II yksityiskohtaiset perustelut).

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 5? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 6.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 2.1 (lakiehdotukset 1-2)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Oikeusministeriö, 32 lakiehdotusta, luku 2.2 (lakiehdotukset 1-32)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Sisäministeriö, 6 lakiehdotusta, luku 1.1 (lakiehdotukset 1-3) ja luku 2.3 (lakiehdotukset 1-3)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 2.4 (lakiehdotukset 1-2)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Valtiovarainministeriö, 20 lakiehdotusta, luku 1.2 (lakiehdotukset 1-8) ja luku 2.5 (lakiehdotukset 1-12)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 2.6 (lakiehdotukset 1-14)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 72 lakiehdotusta, luku 1.3 (lakiehdotukset 1-72)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Liikenne- ja viestintäministeriö, 8 lakiehdotusta, luku 1.4 (lakiehdotukset 1-8)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 28 lakiehdotusta, luku 1.5 (lakiehdotukset 1-2) ja 2.8 (lakiehdotukset 1-26)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 1.6 (lakiehdotukset 1-4) ja luku 2.9 (lakiehdotukset 1-10)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Ympäristöministeriö, 26 lakiehdotusta, luku 1.7 (lakiehdotukset 1-8) ja luku 2.10 (lakiehdotukset 1-18)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

Laki nro 1 maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annettu laki:

Teknisten muutosten ohella esitettyyn luonnokseen liittyy myös merkittäviä muutoksia suhteessa voimassa olevaan maankäyttö- ja rakennuslakiin (MRL). MRL 18 §:ssä säädetään ELY-keskuksen tehtävistä. Esityksessä kyseinen pykälä esitetään kumottavaksi. ELY-keskusten kuntakaavoitukseen ja kuntien rakennusvalvonta-toimeen liittyvät tehtävät siirretään konsultoivan roolin mukaisina maakuntiin ja niistä säädetään esityksen mukaan MRL 19 §:ssä. MRL 18.2 §:n mukainen valtion viranomaisen valvontatehtävä esitetään lakkautettavaksi. Esityksen mukaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaista viranomaisen valvontatehtävää ei maakuntauudistuksen jälkeen olisi olemassa. Keski-Suomen ELY-keskus pitää valtion viranomaisen valvontatehtävää erittäin merkittävänä ja katsoo, että kaavoitus- ja rakennustoiminnan suunnitelmallisuuden valvonta tulee kuitenkin varmistaa erikseen määrättävällä tavalla.

MRL 174 §:ää esitetään muutettavaksi siten, että kuntien olisi jatkossa toimitettava poikkeamispäätökset ELY-keskusten sijaan maakunnalle tiedoksi. Keski-Suomen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kunnille tulisi lisäksi säätää velvollisuus toimittaa poikkeamispäätökset tiedoksi myös valtion lupa- ja valvontaviranomaiselle, jotta virasto voisi valvoa muun muassa luonnonarvojen ja rakennetun ympäristön arvojen säilymistä riittävällä tavalla.

Lisäksi ELY-keskus haluaa tuoda esille, että esityksessä ei ole yhtä poikkeusta lukuun ottamatta esitetty siirtymäsäännöksiä. ELY-keskus pitää tärkeänä, että maakuntauudistuksen ja sen johdosta tehtävien lakimuutosten voimaan tullessa on riittävällä tarkkuudella säännelty siitä, kuinka toimitaan ennen lakimuutosten voimaan tuloa vireille tulleiden asioiden käsittelemisen suhteen. Lakimuutosten johdosta tulee muutoksia muun muassa viranomaisten toimivaltaan liittyen ja sitä silmällä pitäen on syytä lain tasolla säätää lakimuutosten voimaantulon vaikutuksesta vireillä oleviin asioihin.

MRL 199 §:ssä esitetään, että maakunnan on huolehdittava alueiden käytön, alue- ja yhdyskuntarakenteen, rakennetun ympäristön sekä kulttuuri- ja luonnonympäristön tilan ja kehityksen seurannasta alueellaan ja toimitettava seurantatiedot ympäristöministeriölle. Keski-Suomen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan seuranta tapahtuu Suomen ympäristökeskuksen tarjoamien tietojärjestelmien avulla. Koska seuranta varten on olemassa valmiit ja toimivat tietojärjestelmät, Suomen ympäristökeskusta koskevaan lakiehdotukseen (Laki 18) tulisi tämä asia huomioida lisäämällä maakunta niihin viranomaisiin, kenelle Suomen ympäristökeskus tuottaa asiantuntijapalveluja (kohta 2) sekä kohtaan 3 maininta yhteistyössä maakunnan kanssa.

Lisäksi MRL 199§ olisi muutettava siten, että maakunta huolehtii seurannasta alueellaan yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa.

Laki nro 1 LUOVA ympäristönsuojelulain muuttamisesta

23 §

Maakunta ei olisi ympäristönsuojelulakiehdotuksen mukaan yleistä etua valvova viranomainen. Tässä on ristiriita ehdotettuihin vesiasioiden säädöksiin verrattuna. Vesilakiehdotuksen (7 §) mukaan maakunta toimii viranomaisena sille säädetyissä tehtävissä vesitalousasioissa ja valvoo niissä yleistä etua sekä toimii vesilaissa tarkoitettuna kalatalousviranomaisena. Pykälän 7 perustelujen mukaan uudistuksessa maakunnille osoitettaisiin muun muassa vesien käytön suunnitteluun ja hoitoon, tulvariskien hallintaan ja vesien käyttöön liittyviä tehtäviä. Tehtävien hoitamisen edellytyksenä on, että maakunta voi käyttää puhevaltaa niihin liittyvissä vesilain mukaisissa menettelyissä ja valvoa näissä asioissa yleistä etua. Maakunnan yleisen edun valvontatehtävä vesiasioissa olisi osin rinnakkainen Valtion lupa- ja valvontavirastolle kuuluvan yleisen edun valvontatehtävän kanssa.

191 § Epäselvää on, onko maakunnalla valitusoikeutta lupapäätöksiin. Jos se on tarpeen ympäristönsuojelun, luonnonsuojelun tai muun näihin rinnastettavan yleisen intressin turvaamiseksi.

Kohta 6. Tässä kohdassa voitte jättää muita lausunnoilla olevaa hallituksen esitystä koskevia uudistuksen täytäntöönpanoon liittyviä kommenttejanne, huomioitanne ja näkemyksiänne.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 6? Pakollinen kysymys.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Ulkoministeriön hallinnonala

-

Oikeusministeriön hallinnonala

-

Sisäministeriön hallinnonala

-

Puolustusministeriön hallinnonala

-

Valtiovarainministeriön hallinnonala

-

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

-

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

-

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

-

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

-

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

-

Ympäristöministeriön hallinnonala

61 § Valitus

Ehdotetun 61 §:n 2 momentin mukaan Valtion lupa- ja valvontaviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valitettaessa Valtion lupa- ja valvontaviraston päätöksestä, toimivaltainen hallinto-oikeus on kuitenkin se, jonka tuomiopiirissä pääosa kysymyksessä olevasta alueesta sijaitsee.

Hallintolainkäyttölain 12 §:n 2 momentin perusteella sellaisen viranomaisen päätöksestä, jonka toimialueena on koko maa, valitus tehdään sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiiriin päätös olennaisimmin liittyy. Menettely on siksi, että tässä tuomiopiirissä sijaitsee pääosa päätöksessä tarkoitettusta alueesta tai kiinteistöstä taikka sen henkilön kotikunta tai sen yhteisön kotipaikka, johon päätös pääosin liittyy. Tähän nähden olisi syytä vielä harkita, onko ehdotetun 61 §:n 2 momentin viimeinen virke tarpeellinen.

65 § Hankkeiden ja suunnitelmien arviointi

Ehdotettu 65 § perustuu luonnonsuojelulain 65 §:ään sellaisena kuin se on ollut laeissa 1587/2009 ja 1259/2014. Kyseistä pykälää on tämän jälkeen muutettu lailla 255/2017.

Ehdotetun pykälätekstin pohjaksi tulee ottaa voimassa oleva 65 § (255/2017).

Lisäksi pidetään tarpeellisena luonnonsuojelulain muuttamista siten, että Valtion lupa- ja valvontavirastolle säädettäisiin asianomistaja-asema rikosasiassa, jos yleistä etua on loukattu. Vastaava säännös sisältyy muun muassa ympäristönsuojelulakiin, vesilakiin ja jätelakiin, mutta luonnonsuojelulaista se puuttuu.

39 § Lupahakemus

Ehdotettu 39 § perustuu ympäristönsuojelulain 39 §:ään sellaisena kuin se on ollut ennen lain muutosta 255/2017.

Ehdotetun pykälätekstin pohjaksi tulee ottaa voimassa oleva 39 § (255/2017).

118 § Melua ja tärinää aiheuttava tilapäinen toiminta

Ehdotetun pykälän mukaan ilmoitus usean kunnan alueella järjestettävästä 118 §:n mukaisesta toiminnasta tehtäisiin jatkossa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ehdotetun muutoksen vuoksi on syytä selvittää ennen lainmuutoksen voimaantuloa tehtyjen ilmoitusten käsittelyä koskevan siirtymäsäännöksen tarve.

191 § Valitusoikeus

Ehdotetun 191 §:n 1 momentin 4 kohdan kirjoitustapa merkitsee, että Valtion lupa- ja valvontavirastolla ei olisi valitusoikeutta valtioneuvoston ja ympäristöministeriön ympäristönsuojelulain nojalla antamista päätöksistä. Onko valitusoikeutta ollut tarkoitus tällä tavoin rajoittaa?

223 § Ympäristönsuojelun tietojärjestelmään talletettavat tiedot

Ehdotetun 223 §:n 1 momentti on tarpeeton, koska samasta asiasta säädetään 2 momentin 1 kohdassa.

Lisäksi seuraavissa ehdotetuissa säännöksissä olevat kirjoitusvirheet olisi syytä korjata:

- 42 § 2 mom. ”niiltä maakunnilta... sen toimialaan kuuluvista asioista”
- 80 § 2 mom. ”Valtion lupa- ja valvontavirastolle voi antaa selvityksen tekemiselle pyynnöstä lisääaikaa.”

Hallinnonalariippumaton yleinen palaute täytäntöönpanoa koskeviin lakiehdotuksiin

Liittyen esitettyjen lakien yleisperusteluihin Keski-Suomen ELY-keskus lausuu seuraavaa. Maakuntien yhteistoiminnasta kalatalouden ja vesitalouden tehtävien hoitamisesta ehdotetaan säädettäväksi lailla (s. 117). Asialla pyritään ratkaisemaan niukkoihin resursseihin ja asiantuntijuuteen liittyvät ongelmat. ELY-keskus esittää, että lailla tai asetuksella säädettäisiin vastaavasti myös muitten olennaisten keskitettyjen tehtävien osalta. Keskitettyjä tehtäviä on tarkemmin selostettu yleisperustelujen sivulta 173 lähtien. Tällöin on kuitenkin jäänyt mainitsematta rakennerahastotehtävät, jotka muodostavat olennaisen keskitetyn tehtäväkokonaisuuden. Valtion viran-omaistoimintojen uudistuksessa pyritään myös löytämään ratkaisuja Suomen julkisen hallinnon arvioinneissa toistuvasti esille nostettuihin ongelmakohtiin eli voimakkaaseen jakautumiseen toisistaan irrallisiin politiikkalohkoihin (siiloutuminen). Keskittämisen purulla vaikutetaan juuri päinvastaisesti.

Siirtymäsäännösten osalta on tärkeää huomata, että toimintojen tulee voida jatkaa katkeamattomana siirron tapahtuessa, ja siksi organisaation tulee olla valmis sekä substanssilakien mahdollistaa siirron valmistelevat toimenpiteet jo syksyllä 2018 (s.126).

Tehtävien siirrosta uusille organisaatioille (s.139) aiheutuu muutuskustannuksia. Maakunnan osalta kyse on pitkälti palkkakustannuksista. Asiaa valmistellessa tulee varmistaa käytettävissä olevien varojen riittävyys suuren muutoksen onnistumisen ja viranomaisen ja asiakkaiden oikeusturvan takaamiseksi.

ELY-keskus pitää hyvänä, että LUOVALLA tulee olemaan toimipaikka jokaisessa maakunnassa. Asioiden hoidon kannalta on aivan olennaista, että maakunnat ja LUOVA toimivat samoissa tiloissa ja samalla varmistetaan asioiden hoito suhteessa valtio-maakunta-kunta (s, 143).

ELY-keskus esittää, että muutoksia tehtäessä lakeihin lisätään mahdollisuuksien mukaan valtuussäännöt asetusten antoon ja vastaavasti asetuksiin lisätään valtuudet määräysten ja / tai

ohjeiden antoon. Näin valtuuksia käyttämällä voidaan muutosvaiheen yllättäviinkin päätöstilanteisiin reagoida nopeasti ja näin ollen asetuksilla / määräyksillä / ohjeilla helpotetaan ja nopeutetaan muuttuneeseen tilanteeseen liittyvien lakien toimeenpanoa.

Hallinnonalariippumaton yleinen palaute täytäntöönpanoa koskeviin lakiehdotuksiin

-

Heinonen Eija
Keski-Suomen ELY-keskus